

Espies en tota regla

JORDI GRAU

Ens trobem en un plujós i fred Londres del 2010, davant d'un home gran, de setanta anys, que acaba de perdre la dona de la seva vida, el seu far, el seu estel. Sabrem que és vigilat de lluny, ja que molts anys enrere va ser agent de l'MI6, un executor, però ara és només allò que sembla, un vidu abatut, alcohòlic, que no superarà la mort de la dona que va ser per a ell un salconduit de vida quan va ser apartat del servei. No ens enganyem, en aquell cementiri comença una trepidant aventura que, amb anades i tornades, portarà Duncan MacNeil per tot Anglaterra i fins a l'illa de Mull, a Escòcia, allà on el que va ser desprietat executor va ser criat pels seus avis.

Les anades i vingudes en el temps ens permeten retornar al Berlín oriental de 1979, amb el mur ben aixecat, en una atmosfera de dictadura soviètica quan encara es creia inexpugnable i on l'Stasi era dominadora de la vida i els somnis dels alemanys de l'Est, súbdits i no pas ciutadans, sota la vigilància directa de la poderosa KGB. *Sírius* és doncs una novel·la d'espies en tota regla, que recorda els relats de John Le Carré i dels personatges que construïa al voltant del mític Smiley. També hi ha, en aquesta novel·la, un Control tancat a l'última planta de l'MI6 britànic, i espies que conspiren per subs-

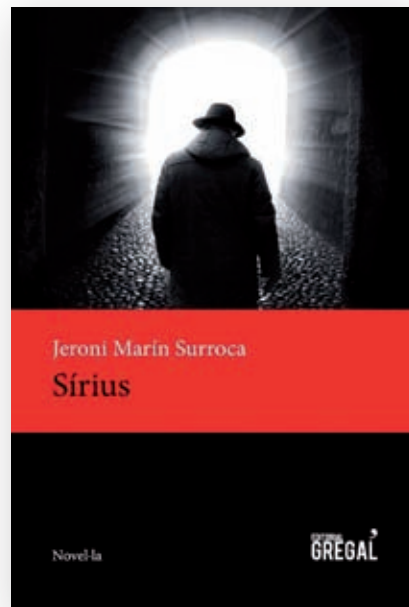
tituir-lo. I un secret lligat a l'última missió del nostre executor, l'home que mai no fallava fins que la consciència va poder més que no pas les ordres.

El vell espia torna doncs al fred i passa comptes ajudat pels que havien estat al seu costat, gent decent que va veure tacada la seva integritat pels obscurs tripijocs de qui volia més poder. El relat avança ràpidament, i aquell vell, suposat alcohòlic, demostra que el retir plàcid i silencios de tants d'anys no han malmès ni un gram la seva eficàcia d'agent que passa comptes amb el seu passat i amb els que el van traïr.

Jeroni Marín Surroca, historiador ripollenc especialitzat en la història social i la història industrial de les conques dels rius Ter i Freser, es mostra en aquesta segona narració com un eficaç escriptor de novel·la negra i d'intriga clàssica que ens recorda per la seva estètica els mestres de les novel·les d'espies situades en la Guerra Freda. En aquesta segona obra, després d'*El Maltès*, trobem un escriptor amb veu pròpia, que ha construït una història eficaç, que es fa llegir amb interès, que enganxa i que sembla escrita des de la vella Escòcia i no pas des del nord de les comarques gironines. Com Duncan amb la seva dona, Jeroni sembla haver trobat el seu *Sírius*, que el guia en el complex món de la creació literària.

Els quinze contes que formen el llibre són un pou de reflexos i mirades, de personatges aparentment normals i d'intrigues que potser no ho són tant. Una sola lectura és suficient per tal que l'univers caldersià —farcit, això sí, d'invents i sentiments postmoderns— torni inevitablement a la memòria del lector: el marc realista, l'element inversemblant, la ironia o l'humor inconfusible no permeten que es prengui cap altre

camí. Però hi ha contes que potser no acaben de seguir les mateixes pautes i, quan el lector arriba a l'última pàgina i Rubio li ensenya el fil amb el qual ha volgut cosir-los, s'adona que potser hi ha pedaços que hi sobren, padellassos de vidre massa opacs per mostrar una veritat oculta. L'exotisme d'Andorra com a escenari funciona un cop, però quan el lector s'hi habitua se sent a dins d'una presó de repeticions i universos

MARÍN SURROCA, Jeroni
Sírius

Editorial Gregal.
Maçanet de la Selva, 2015.
196 p.

RUBIO, Iñaki
L'altre costat del mirall

Pagès editors.
Lleida, 2014.
127 p.

amb estructures paral·leles que poden fer que la lectura perdi la passió.